

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/172974,Trzydziesti-osob-ktorych-szczatki-zostaly-odnalezione-i-zidentyfikowane-w-ramach.html>
20.04.2024, 12:09

Trzydzieści osób, których szczątki zostały odnalezione i zidentyfikowane w ramach działań Instytutu Pamięci Narodowej

Data publikacji 31.10.2022

22 lipca 2022 w Belwederze odbyła się uroczystość wręczenia not identyfikacyjnych rodzinom ofiar, które zginęły w wyniku działań niemieckiego i komunistycznego terroru oraz czystek etnicznych. Ogłoszone zostały nazwiska 30 osób, których szczątki zostały odnalezione i zidentyfikowane w ramach działań Instytutu Pamięci Narodowej.

Wśród nowo zidentyfikowanych znajdują się m.in. działacze podziemia antykomunistycznego zamordowani w Rzeszowie, Katowicach, Wrocławiu i Lublinie. Po kilkuletniej przerwie doprowadzono także do identyfikacji kolejnych ofiar, których szczątki zostały odnalezione w ramach działań zespołu prof. Krzysztofa Szwagrzyka na terenie tzw. Łączki Cmentarza Wojskowego na Powązkach w 2013 i 2017 roku.

noty

Instytut Pamięci Narodowej prowadzi działania zmierzające do odnalezienia i identyfikacji ofiar reżimów totalitarnych oraz czystek etnicznych w ramach działalności Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN, we współpracy z Główną Komisją Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Lista zidentyfikowanych ofiar (łącznie z przeznaczonymi do ogłoszenia 22 lipca) zawiera już 220 nazwisk.

Józef Boś ps. „Lot”

Urodził się 19 września 1924 r. w Boninie w pow. białskopodlaskim (obecnie pow. łosicki). W 1947 r. wyjechał na Pomorze Zachodnie, gdzie ukrywając się na terenie powiatu kamieńskiego oraz gryfickiego zorganizował grupę konspiracyjną, która przygotowywała

zamachy na funkcjonariuszy aparatu bezpieczeństwa, dokonywała aktów sabotażu wobec spółdzielni produkcyjnych oraz występowała przeciwko kolektywizacji wsi. 11 września 1952 r. został zastrzelony w swoim bunkrze w okolicy miejscowości Świeszewo w pow. gryfickim w wyniku operacji zorganizowanej przez szczecińską bezpiekę. Szczątki Józefa Bosia odnaleziono w grudniu 2021 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN na terenie Cmentarza Centralnego w Szczecinie.

Edward Dziewa ps. „Ostoja”, „Jeremi”, ppor WP

Urodził się 17 września 1925 r. w Ponikwach w pow. krasnostawskim (obecnie lubelskim). W maju 1942 r. wstąpił do AK, a jesienią 1943 r. został członkiem komórki BCh w rodzinnej miejscowości. Po wkroczeniu Sowieców na Lubelszczyznę zaciągnął się do Wojska Polskiego. W kwietniu 1950 r. wstąpił do organizacji konspiracyjnej „Polska Armia Powstańcza”, gdzie został dowódcą grupy bojowej, która wykonała kilka akcji rekwizycyjnych. Został aresztowany na początku września 1950 r., na kilka dnia przed planowanym zamachem na Bolesława Bieruta oraz Konstantego Rokossowskiego, w czasie ogólnopolskich dożynek w Lublinie. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie z 14 maja 1951 r. został skazany na karę śmierci, którą wykonano 24 października 1951 r. w więzieniu przy ul. Rakowieckiej w Warszawie. Szczątki Edwarda Dziewy odnaleziono w maju 2017 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN na terenie kwatery „Ł” Cmentarza Wojskowego na Powązkach.

Irena Odrzywołek

Urodziła się 20 grudnia 1925 r. w Byczynie w pow. chrzanowskim (obecnie dzielnica Jaworzna). Tuż po wojnie rozpoczęła pracę w więzieniu św. Michała w Krakowie, gdzie w czerwcu 1946 r. podjęła współpracę z uwięzionym tam ppor. Bolesławem Pronobisem ps. „Ikar”,- żołnierzem 16 Pułku Piechoty AK i dowódcą oddziału NSZ „Huragan”,. Działania młodej strażniczki, polegające na nawiązaniu kontaktu z członkami podziemia oraz przemyceniu broni i granatów do więzienia, doprowadziło do jego rozbicia 18 sierpnia 1946 r. przez oddział Zgrupowania Józefa Kurasia „Ognia” i uwolnienia 64 osadzonych. Jako łączniczka NSZ próbowała razem z „Ikarem” przedostać się na Zachód. Została aresztowana w listopadzie 1946 r. w Gliwicach i skazana przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Katowicach 3 grudnia 1946 r. na karę śmierci. Wyrok wykonano 17 grudnia 1946 r. w więzieniu przy ul. Mikołowskiej w Katowicach. Szczątki Ireny Odrzywołek odnaleziono we wrześniu 2019 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN na Cmentarzu Komunalnym przy ul. Panewnickiej w Katowicach.

ppor. cz. w. Henryk Wieliczko ps. „Lufa”

Urodził się 18 sierpnia 1926 roku w Wilnie. Od czerwca 1943 r. był żołnierzem AK. Jesienią tego roku wstąpił w szeregi 5. Brygady Wileńskiej AK. Po rozwiązaniu brygady w lipcu 1944 r. usiłował przedostać się do Puszczy Augustowskiej, gdzie dowódca - major Zygmunt Szendzielarz „Łupaszka” - wyznaczył koncentrację. Został jednakże przymusowo wcielony

do „ludowego” Wojska Polskiego, skąd zdezerterował w październiku 1944 r. i ponownie dołączył do oddziału mjr. „Łupaszki”. Wiosną 1945 r., w ramach odtwarzanej na Białostocczyźnie 5. Brygady Wileńskiej AK, objął stanowisko zastępcy dowódcy 4. szwadronu. Po kolejnej demobilizacji brygady, we wrześniu 1945 r., kontynuował działalność na terenie Pomorza oraz Warmii i Mazur, pełniąc od maja 1946 r. funkcję dowódcy 4. szwadronu 5. Brygady Wileńskiej AK. Pododdział dotrwał do amnestii z 1947 r., kiedy to uległ samorozwiązaniu. Po demobilizacji „Lufa” dołączył do działającej na Podlasiu 6. Brygady Wileńskiej AK kpt. Władysława Łukasiuka „Młota”. Po aresztowaniu w czerwcu 1948 r. w Siedlcach został 1 lipca przekazany do dyspozycji WUBP w Lublinie i osadzony w więzieniu na Zamku w Lublinie, gdzie przeszedł bardzo intensywne śledztwo. 24 lutego 1949 r. Wojskowy Sąd Rejonowy w Lublinie skazał „Lufę” w trybie doraźnym na karę śmierci. Wyrok wykonano 14 marca 1949 r. w więzieniu na Zamku w Lublinie. Szczątki Henryka Wieliczki odnaleziono w kwietniu 2021 r. w wyniku prac ekshumacyjnych prowadzonych przez zespół IPN na Cmentarzu Rzymskokatolickim przy ul. Unickiej w Lublinie.

PLIKI DO POBRANIA

[ks. Tomasz Trzaska_noty identyfikacyjne \(mp3, 6.29 MB\) 31.10.2022 15:00](#)

[ks. Tomasz Trzaska_noty identyfikacyjne \(wav, 113.26 MB\) 31.10.2022 15:00](#)